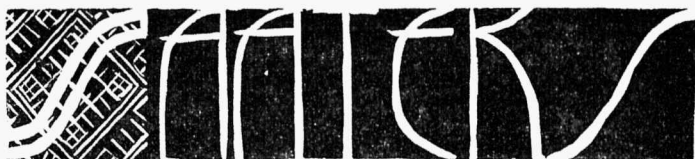

S
U
P
E
R

SISU.

1. Saateks . . . . . **
2. Tobi — minu parim sõber . . . *Vilma Loo*
3. Turist . . . . . *Ilse Lehiste*
4. Tema . . . . . *Illimari*
5. Ühest suveööst . . . . . *Vilma Loo*
6. Torm . . . . . *Ly Saarni*
7. Üheksa päeva Poola gaididega
laagris . . . . . *Rita Sepa*
8. Rännakul . . . . . *Ilse Lehiste*
9. Suveöö muinasjutt . . . . . *Helbe*
10. Karikavõistlustelt . . . . . *xy*
11. Anna Haava austamisaktus . . . *Helmi Roo*
12. Arvustus . . . . . **
13. Teateid.

*Las' pealegi tibutab sügisest udu,
Las' raju kuulutab looduses kadu!
Meie ei pelga hävingu palet,
Sügisel trotsiks taas rajame alet.
Kes kirka, labida, hargi kes võtab
Täis indu uudsemaale tõttab...
Ja unistus valmivast tööviljast
Paneb seemne kerkima mullapinnast.*

Vilma Loo.

Tobi — minu parim sõber.

Eks te ju kõik tunnete mu sõpra Tobi! Kui veel mitte, küllap õpite teda peagi tundma, sest Tobi on kõikjal, Tobi tunneb igaühte ja Tobi on igaühe parim sõber — kas too igaüks seda soovib või mitte, see on Tobile üksipuha.

Mina õppisin Tobit tundma ühel imekaunil suvehommikul. Oli ärarääkimata kena päevahakatus: taevas oli sinine, lilled õitsesid ja linnud laulsid. Tegevuspaigaks oli trammipeatus. Vaatasin parajasti magushapu näoga tänavanurga taha kaduvat sini-kollast vägunit, kui kellegi üli rõõmus tiiskant mu kõrva juures kiljatas: „Uih, mis hirmus kahju! Ah, teie jäite ka trammist maha? Minu nimi on Melanie-Marianne, kuid te võite mind Tobiks hüüda. Kas teil on ka väga kiire! Mina tahtsin veel tädi Loviisa juurest läbi minna enne kui hambaarsti juurde lähen...“ ja samas vaimus jätkus peatusteta sõnademulin, mille kestel kogu aeg energiliselt raputati mu paremat kätt. Mina jällegi uurisin ammulusi vastleitud „kallist sõpra“, tolle kummaliselt torruhoidvat punaseruudulist seelikut, mis õõnsalt kõlkus ta kondise kaju ümber. Näoke oli ju päris sümpaatne, ainult nina oli veidi liig pikk ning ülespoole suunatud ja suukene oli ka veidi suurem kui ühele suukesele just sobiv oleks olnud. Et üks silm oli sinine, teine aga pruun, see ei seganud suurt, sest vähemalt ühte neist varjas alaliselt tihe juuksesalk, kuna ülejäänud osa parukast kõlkus rõõmustavas korra tuses pika ja peene kaela ümber.

Kaugemale ma oma vaatlusega sedapuhku ei jõudnud, sest järgmine tramm

peatas just ja ma tormasin avatud uksest sisse nagu põgeneksin ma kollase hädaohu eest. Kuid too kollane hädaohu Tobi näol kargas otse mu kannul tramm, haaras oma kondiste sõrmedega mu käerandmest kinni, tõmbas mind trammis siia- ja sinnapoole ning tutvustas mind kui oma parimat tuttavat vähemalt pooltoosimale inimesele.

Tobi parajasti pool tõukas pool tõmbas mind ühe lilla loori õrnas süleluses heljuva korpulentse daami poole, kui arvasin paraja momendi olevat trammist põgenemiseks.

Maandusin õnnelikult ja sügav kergendusohu tõusis mu rinnast, kuid ma ei saanudki veel lõpuni ohatud, kui taas algas tuttav leelutus mu kõrva ääres — „kallis sõber“ ei olnud nimelt suutnud minust nii kergesti lahkuda ja oli oma elu kaalule pannes liikuvalt trammilt maha hüpanud.

„Mõtlesin just ümber, et ei lähegi täna hambaarsti poole,“ piiksus ta, „vaid vaatan niisama veidi sinuga linnas ringi: tarvis sukki osta ja...“ ... ja tagasihoidlikult mu suurele varbale astudes haakis Tobi end õrnalt mu käevangu.

Püüdsin parajasti meelde tuletada, kuidas me sinasõpradeks olime saanud, kui äkki märkas, et mind ühest hoovivärvavast sisse tiriti. „Lähme korraks Niina poole sisse — sa ju tunnud Niinat.“ Kahjuks polnud ma Niina nime varem kuulnud, kuid Tobi arvates ei olnud see suurem õnnetus. Minu energilisest vastusipleemisest hoolimata sikutas Tobi mind juba poolhämara koridori. „Tule aga tule, lähme ajame ta üles, mis

la magab nii kaua!“ — Selgituseks pean ütleva, et oli kell $\frac{1}{8}$ hommikul. Piilusin hoolega ringi, kuhu poole ma põgenema peaksin, kui suudaksin enese hetkeks vabastada Tobi raudsest haardest. Kuna see mul kuidagi ei tahtnud õnes-

muutnud veel mu südant kergeks, sest piinarikas teekond jätkus. Tobi tahtis mind veel õige mitmele poole külle viia; alles suurte jõupingutuste järel suutsin teda veenda, et veel tingimata $\frac{1}{8}$ -sele bussile pean jõudma.

tuda, lasksin juba kõrvad longu ja mõtlesin alistuda saatuse karmile käele.

Päris ootamatult saabus rõõmusõnum: „Niina on ära sõitnud.“ Vähemalt kaks veskikivi langes mu südamele, kui neid mitte rohkem polnud. Kuid see ei

Bussijaamas tuli hale lahkumine, sest Tobil polnud — nii kahju kui tal ka oli — seekord tõesti mitte aega minuga koos Võsule sõita. „Vahest mõni teine kord,“ trööstis ta, „Ei maksa väga kurvastada, küllap näeme peagi jälle; astun lähemal

ajal kindlasti sinu poole sisse! Niisiis — jumalaga!“

Ja buss vuraski minema, jättes Tobi teeveerele mulle saiakotiga järele vibutama, muide, tollesama saiakotiga, mille ma endale teele kaasa ostsin ja mida Tobi mul kanda aitas. Mina aga istusin bussis ja hoidsin paremas käes krampilikult kolmurkset plekitükki, kummi-paela juppi ja narmendavate äärtega pilti — need olid väikesed mälestuseseemed Tobilt. Mu enda pagas jällegi oli kergenunud saiakoti ning veel 30 sendi ja taskuräti võrra, mis Tobi mult teekonna jooksul laenas.

Ent kogu sõidu ajal kumises mul kõrvus Tobi kõnemulina järelkaja ning oma vasakul käel tundsin veelgi ta kondiste sõrmede raudset haaret.

Sellest ajast on mu päevad langus ühest hirmust teise. Alatasa arvan kuski nurga taga punaseruudulist toruseelikut nägevat ning üpris tihti pagen tolle lum-

mutuse eest lähemasse vorstipoodi või saapakauplusesse. Varastel hommikutundidel hiilin helistamise peale kikiarvabail lukuaugu juurde piiluma, kas vahest lahke külastaja pole Tobi isiklikult. Ja kui on öö — väljas nii sulnis ja hõbedane — ja mu kambris valitseb vaikiv pimedus, virvendavad mu unelmates pruunid ning sinised silmad ja ruudulised seelikud — arvan end põgenedes langetavat põhjatusesse ning ärkan uue päeva hirmudele.

Aga milleks kirjeldada oma piinu. Teie, kes tunnete Tobit, mõistate mind niigi. Ja teile, kes te teda ei tunne, ei suudaks küll keegi üheski maailma keeles kirjeldada, mis ma igal päeval uuesti pean läbi elama. Oh, teie õnnelikud, milleks ka rikkuda teie rahu! Nautige veel neid väheseid helgeid päevi, mis teile jäetud, sest kauaks neid pole; varem või hiljem saate kõik „häädeks sõpradeks“ Tobiga — see on juba paratamatus!

ILSE LEHISTE.

Turist.

*Siit asjata otsid helevust,
kuigi püगतud põõsaist kuldlatihõngu
kerkib, tõuseb ja kuumuses võngub.
Noor sõdur tervitab ülemust,
Suu ümber meela^s — ons rootsilik? — joon.
Sõber jäädvustab torni, paar risti, fassaadi.
Hämmastun, millise konglomeraadi
muljeist koju kaasa ma toon.
Õhtul ent Mälaril laulavad kõrkjad,
haruldus skäärides. Vesi vaikselt luilab.
Heraldikalõvi pronkskroonile suilalt
kummardab. Turist ent naeratab mõrkjalt.*

Mineval nädalal lahkus meie koolist kauaaegne ja üldiselt armastatud inglise keele õpetaja prl. Anvelt. See lahkumine tuli meile kõigile täiesti ootamatult. Ega prl. Anveltki paar nädalat tagasi ei aimanud seda peatset lahkumist.

Meie teame kõik, kui raskeks see prl. Anveltile osutus. Oli ju talle kool, mille juures nii kaua oli töötanud, südamelähedaseks muutunud. Õpilaspere, tema kasvandikud, olid ju tükike tema elust. Noori kasvatada, neile teadmisi anda ja neid eluks ette valmistada, see oli tema nagu kõigi õpetajate elutööks.

Kui prl. Anvelt viimast korda meie, lõpetajate klassi astus, lausus ta jumalagajatuks: „Kallid lapsed, soovin teile kõigile kõige paremat! Saage headeks inimesteks!“ Need lihtsad sõnad tungisid meie kõigi südameisse. Ei olnud vist ühtegi, kes sel minutil poleks kahetsenud neid silmapilke, mil ta oli lahkujat kurvastanud ühel või teisel viisil.

Kallis prl. Anvelt, soovime Teile parimat. Täname Teid selle suure töö ja vaeva eest, mida olete näinud meid kasvatades. Tänutäheks tahame täita Teie soovi, tahame saada headeks inimesteks.

28. septembril k. a. pühitses meie õpetaja prl. Dagmar Aun oma 25-aastast tegevusjuubelit. Prl. Aun on üks vähe-seist õpetajaist, kes nii kaua on töötanud meie kooli juures. Ta alustas oma tegevust siis, kui kool pidi töötama kitsastes elamistingimustes ja ebasobivais ruumes. Kui hiljem ajad ja olud paranesid ja töötingimused muutusid palju soodsamaks, oli ka õpetajaskonnas toimunud muudatusi. Prl. Aun on aga jäänud. Ta on meie kooliga koos läbi teinud kõik need rasked ajad, on ka kaasa elanud meie vabariigi loomispäevad ning esimesed aastad. Ja me lootsume kõik veel kaua näha teda eneste keskel, kuid nüüd on selgunud tõsiasi, mis meid kõiki kurvastab — nimelt prl. Aun lahkub meist. Avaldame kõik sügavamat kahetsust selle lahkumise puhul.

Töö koolipõllul pole kerge ja seepärast võivad väga vähesed pedagoogid tagasi vaadata nii pikale tegevusajale. Me täname prl. Aun'i nähtud vaeva eest ning tunnustades tema nii pikka ja vastutusriikast tegevust soovime talle jõudu ning edu tulevikuks.

Vilma Loo.

Tema.

X-progümnaasium paiskab terve mat-
jatäie õpilasi tänavale, kus nad kõik, kes
üksi, kes mitmekaupa igas suunas laiali
sibavad. Blond Epp viskab portfelli kaen-
la, haarab punapäise Meeri käealt kinni
ning kiirendatud sammul siirdutakse
Ohaka tänava poole.

„Ei tea, kas ta on juba seal?“ arutab
Epp. Meeri taipab väga hästi, et Epp pä-
rib, kas uus üürnik on nende vastaskor-
terisse juba sisse kolinud, sest ta juurd-
leb ise just sama küsimuse kallal, siiski
küsib ta vastu, nagu ei teaks, millest jutt
on: „Kes siis?“ Kuid Epp pärib juba
edasi: „Tea milline ta küll välja näeb?“
Meeri on sama tark kui Epp ja oskab
omalt poolt ka ainult küsimusi esitada.
Kuna vastuseid kustki ei tule, arutavad
õekesed veel kord kõik selle läbi, mis
neil uustulnukast teada on. Ega seda
palju just ole. Teenijalt nimelt kuuldi,
et kojainaine olevat hommikul poes rääki-
nud: „Uus üürnik, näh, kolib täna sisse.
Roman Raatla, näh, on tere nimi. On
tene näh, sihuke noorevõitu mees, näh,
ma mõtlin, näh, et saan ehk passikoha
tese juure.“ Ja see oli ka kõik.

„Roman, Roman on ta nimi — kui
ilusasti see kõlab...“ unistab Epp kuul-
davalt ja ta silmad ekslevad sihitult kau-
gustes. Klopsti — komistab ta peaaegu
pikali. „Vasaku jalaga, ai küll sul täna
veab!“ kadestab teda Meeri. „Huvitav
küll, millega mul vedada võiks? Äkki
näen kedagi huvitavat, või ehk koguni
teda...“ — „tema“ all mõtleb Epp uut
üürnikku. Oi Epp, sa ei teagi kui ruttu
see soov täitub!

Kui tütarlapsed koduukse ette jõua-
vad, prahvatab too pärani ja pikk üli-
kõhn noormees paisatakse neile peaaegu
otsa. Noormees seisatub hetkeks, nagu
kahevahel olles, kummale poole minna,
ja lidub siis pikil sammel tuulekiirusel
südalinna poole. Õeste mällu jääb pilt ta
kaamest näost, mille otsmikku varjab
pruum juuksesalk, ja millele pärani sil-
mad ja poolavatud suu annavad isesu-
guse ilme.

See siis oligi tema — see uus üürnik
Roman Raatla. Tükk aega veel vaatavad
Epp ja Meeri sinneroole, kuhu Raatla
kogu kadus.

„Oh, see pilk! Kuidas ta mulle
küll otsa vaatas!“ ohkab Epp. „Päh, ta
ei saanudki sulle otsa vaadata!“ protes-
teerib Meeri, „ta seisis ju näoga minu
poole pööratult!“ Kuna Epp jääb oma
seisukohale truuks, jätkub sellest ainet
vaidluseks terve lõunasöögi ajal ja õek-
sed tõusevad lauast poolpahastena.

Meeri haarab mantli. Epu küsimu-
sele, kuhu ta läheb, vastab ta hooletult:
„Niisama veidi — on tarvis!“ Veidi hil-
jem lahkub ka Epp kodunt ja nagu saa-
tuse pillkel kohtuvad nad lähimas kos-
meetika-äris. Hulga pakkidega varusta-
tult sammutakse päris leplikus meeles
kodu poole. On ka põhjust hoida head
vahekorda, sest järgmisel päeval on koo-
lis inglise keele töö: ja nii Epp kui ka
Meeri teavad, et ühenduses peitub jõud.

Blond ja punane peake kummardu-
vad raamatute kohale ja kaks häält loo-
vad omapärast muusikat, vahetpidama-
tult kindlas rütmis vändates:

„forget — forgot — forgotten“
 „take — took — taken“ jne. jne.

Äkki kostab kojast samme. Need kostavad tema toa poolt. Nagu kokkuräägitult tormatakse aknale. Kaks kaela sirutub õieli, kaks nina litsutakse vastu aknaklaasi peaaegu lamedaks, kaks silmapaari jälgib ahnelt läikimakulunud palitut ja lontis servadega kaabut, mis peagi kaovad tänavanurga taha.

„Ah-ah!“ langeb Epp nagu kehastunud igatsus põiki üle tugitooli. Punapäine Meeri istub lauanurgale, heidab jala üle teise ja sikutab kleiti, mis üle põlve nihkunud veidi allapoole (aga ainult veidi). „Sulle, sulle, ainult sii-iinule...“ ümised ta uuema lööklaulu refrääni.

„Jah-ah!“ ohkab Epp taas. „Oh, miks ei vaadanud ta kordagi tagasi — tal on nii põhjatud silmad ja selline põletav pilk, just nagu... nagu ühel kunstnikul olema peabki!“ — „Oo, ons ta kunstnik? Kust sina seda tead?“ uudishimutseb Meeri lauanurgalt maha hüpates. Epp ei tea isegi, kust tal see mõte tuli, kuna ta aga on kord nii ütelnud, jääb ta ka selle juurde, olgugi et tal selleks mingit alust pole. Ja Meeri on meeleldi nõus teda uskuma.

„Märkasin kohe, et ta ilmes on midagi erilist, midagi niisugust ebamäära. Ja need tema juuksed. Ah, sellised nagu... nagu... noh, mitte ei tule meelde selle komponisti nimi. Noh, kohe keele peal on...“ meenutab Meeri ja seab oma käharaid, millistest ta ise armastab ütelda, need olevat tizianpunased.

„Roman Raatla, juba see nimi ütleb, et ta ei või evida mingit igapäevast kutsset, et tema hinges peitub midagi suurt. Ta on kindlasti üks neist, ah —“ Epp surub grammatikat tugevamini südamele „üks neist, kes kõik ohverdavad oma kunstile, ah —“ Epp ei leia sõnu, ta ei

teagi, mida ta õieti öelda tahab, ta vaid embab raamatut ja ohkab ning — haigutab.

Kõrvaltoas lööb kell 11 ja ema unine nagu ilmub uksele: „Mis, te veel ei magagi!“ — „Pole aega“ on üksmeelne vastus „homme on inglise keele töö — õppida tarvis!“

„Get — got —“ alustab Meeri uuesti, kuna aga ema enne ukselt lahkub kujuneb kolmas ajavorm haigutuseks ja raamat lendab nurka. „On jäänud juba, siis jäägugi!“ põhjendab ta oma teguviisi. „See üks nõrk ees või taga — suurem asi!“ ja Epulegi tundub homme töö hoopis tähtsusetu — inimesel on maailmas palju tähtsamaid ülesandeid.

Veidi aja pärast sarnaneb tütarlaste magamistuba väikese keemialaboratooriumiga. Igasugused pudelikesed, tuubid, purgid ja topsikesed kraamitakse esile, segatakse üht vedelikku teisega ja ühele salvile lisatakse teist. Epp kallab suures ärrituses kölnivett kreemipurki, sest ta ei suuda kuidagi Meerit, kes nende ainukese peegli on okupeerinud, sellelt tähtsalt kohalt eemale tõrjuda. Töö taandub alles siis, kui ta viimase vaba lokikese rulli ümber on ajanud, nii et ta punane pea mitmenurgelise mähklikuna näib. Alles nüüd pääseb Epp ihaldatud kohale. Meeri ei tunne mõnda aega enam peegli vastu huvi, sest ta leiab, et iga haritud inimene peab ka oma varbaküüsi lakkima ja seda toimingut suudab ta peegli abita sooritada. Alles hilja peale keskööd kustub tuli neidude kambris ja nad vaibuvad unne, mis täidetud unelmatega temast — ainult temast.

Järgmisel hommikul on eelmisel õhtul nii tühisena tunduv inglise keele töö omandanud tohutu tähtsuse. Sellest tingituna tunneb Epp endal olevat väljakan-

natamatu peavalu, kuna Meeril lõhub hammas valutada mis hirmus. Pika tõendamise ja kinnitamise peale hakkab emagi seda juttu uskuma. Ning peavalupulbri ja hambatilkadega varustatult võivad nad koju jääda oma eelmisel õhtul alanud iluduskuuri jätkama. Vahelduseks jälgivad nad uue üürniku tegevust nii palju kui läbi seinte kostab. Kuni kella 11-ni jääb vastaskorteris kõik vaikseks, siis väljub „tema“ tütarlaste igatsevate pilkudega saadetud. Pooletunniliste korrapäraste vaheaegade jätkub ta tulek ja minek, nii et neid saavad aina tihti aknale joosta talle tuliseid pilke järele pilduma. Ise nad veel ei julge välja minna — ennelõunane aeg, mine tea kes võib linnas vastu tulla ja järgmisel päeval „popitamise“ eest vastust nõuda.

Alles hämarikus sammub Raatla küürus kogule kaks tikksirget neiu järele. Mõne firma kosmeetikaartiklitele võiksid nad küll heaks reklaamiks olla.

Kuna kühmus kogu kaob ees nagu tuul, ei jõua neiu talle kuidagi järele tippida ja peagi kaob ta neil silmist. Kuid oma instinkti usaldades sammutakse vapralt edasi. Ainustki sõna ei vahetata, kunstlikult esile kutsutud naeratused näol sammutakse otse kesklinna. Aa — säääl ta ongi!

Novembrikuu külmale ilmale vaatamata on tal matlihõlmad laiali. Käed on tal küünarnukeni taskutesse peidetud ja kaabu narmendav äär varjab suurema osa näost, jättes vaid poolavatud suu nähtavale. Seda nahakaupluse aknale toetuvat kogu silmates muutuvad neiu teeseldud naeratused tõeliseks ja juttu on neil ka äkki rohkem kui tarvis.

„Kui huvitav aken!“ kilab Meeri ja sammud suunatakse sinna poole, kus nõjatub tema. Nende unelmate prints ei

näi neid üldse tähele panevat, põrnitseb vaid üksisilmi enese ette. „Nahk — kui proosaline!“ — „Mis teha, kõige vastu peab ka haritud inimene huvi tundma“ — ja veel mõned sarnased vaimukad märkused lastakse kuuldavale, siis siirduakse edasi. Veidi aja pärast leitakse sobiv põhjus tagasi pöördumiseks — ah, ta on ikka veel säääl — ning neidude kolmandatki korda naastes on ta veel endisel kohal. Enam ei tihka neiu tagasi tulla, vaid teevad tiiru ümber linnapargi.

Mõne aja pärast jõutakse lähtekohta tagasi. Äkki kostab jõe poolt läbisegi hüüdeid. Õeksed ruttavad häälte suunas. Vastaskaldale on kogunenud tihe inimjõuk. Köhn mehekogu tõmmatakse veest välja. Külmast kangestunud seisab ta nagu post kaldal — jalad harkis, käed kumeralt kehast eemal, mõlemast varrukast niriseb vett. Silmad on pungis, nagu valmis näost kargama, pruunid säbirus juuksed kleepuvad märjalt laubale.

Rahvas seisab nõutult arutades ümberringi. Õeste kõrvu kostavad sõnad nagu „Enesetapp ... ei tunta ... vahest romantilised põhjused...“

Äkki tuleb elu tardunusse. Paari järele liigutusega rajab ta tee läbi hulga ja põgeneb üle tänava asuva pargi pimedusse. Paar silikut tõttab teda loiult jälgima, kuna aga pargis on pime ja teed vihmast libedad, loobutakse sellest peagi.

Ah, et karm saatust just sellel kohal jõel ei lubanud ühtki silda olla. „Oo, oleksin vaid varem pärale jõudnud, oleksin viskunud voogudesse, et päästa teda.“ — unistab Epp, unustades täiesti asjaolu, et ta üldse ujuda ei oska. „Mis võis küll selle põhjuseks olla?“ arutab Meeri. „Kindlasti rängad elamused, mõne sõbra kaotus, õnnetu armastus —“ äkki meenub Epule see sügav leegitsev

pilk, nüüd on ta päris kindel, et ta eelmisel päeval tollest pilgust nii lõpmatult palju tundmusi välja luges — sellest põhjatus pilgust ainult temale. „Oo — kas sa — kas sa ehk tegid seda minu pärast?“ vilksatab korra läbi Epu pea ja enam ei suuda ta sest mõttest vabaneda.

Õhtul istub punapäine Meeri hulk lokirulle peas roosasse hommikmantlisse mähituna oma päeviku ees. Enam mõnel ajal pole ta sinna sõnakestki kirjutanud ja eelnevad märkused on eranditult napi-sõnalised peaaegu telegrammitiilis. Nüüd aga ei taha kirjutusel lõppu tulla, sulg aina lendab paberil.

„... Ja mis ka iial selle põhjuseks polnud, kas ei võinud sa aimata minus oma tõelist sõbratari, oleksid võinud usaldada mulle oma suure mure, oleksid...! ah!!...“

Järgmisel hommikul aga tirib roosaküüneline käsi lehe armutult välja. Silmad jälgivad samal ajal hoolega Epu hommiklehe kohale kummarduvat peakest. Kas ta näeb? Sügav puna Epu põsil on selgeks tõenduseks: jah, ta näeb! Seal seisab see suurte tähtedega:

„Neljapäeva, 21. skp. hommikul leiti linnapargist suure tamme otsast poolkülmunud noormees. Isiku kindlakstegemisel selgus, et on tegemist

nõdrameelsega, kes hiljuti põgenes vaimuhaiglast...“

Tähed tantsisklevad Epu silme ees. Liikumatus istub ta seal, Meeri pikemast seletusest kuuleb ta vaid viimaseid sõnu: „— mina tasta algusest peale suuremat ei pidanud!“ Sundides värisema kippuvat häält võimalikult rahulikult vastab Epp: „No, minule ei avaldanud see indiviid ka mingit mõju.“ — „Aga kes kippus kohe ta elu päästma!“ sähvab Meeri vastu. „Aga, mis see siis on?“ triumfeerib Epp ja tõstab maast Meeri päeviku lehe. „See pole sinu asi!“ nähvab Meeri, napsab lehe Epu käest ja tormab söögituppa kohvi jooma.

Kohvi ajal ei räägita sõnagi, põrnitsetakse vaid altkulmu. Kooliteel tormab Meeri tükk maad ees ja Epp sörgib järele.

Päris pahased ollakse teineteisele. Kuid ega seda kauaks olla saada. Juhub nimelt nii, et neid pannakse mõlemaid tühja klassi inglise keele tööd järele kirjutama. Ja kuidas sa siis enam saad teisiti kui lepi ära. Koju minnes võivad juba mõlemad koos teiste tütarlastega rahuliku südamega arutada: — „Mõtelda vaid, see narr elas just meie vastaskorteris — arvasime kohe, et tal midagi puudu on, oli ikka niisugune imeplik: silmad jõllis ja suu ammulli.“

ILLIMARI

Ühest suveööst.

Öö.
 Merel kuu
 sädeleb.
 Lainele usaldav sosin
 mind ümbritseb.
 Kaldal kuused tummad
 harvad hoovused kuumad
 kaaslasiks mul.
 Keset taeva must-sinist aasa
 lambakarjana näen
 valkjaid pilvi.

Pilviga kuu jalutab kaasa
 nagu teeks mulle silmi.
 Liiv ranna valkjast
 meri helkjast
 mattunud hõbedasse kuu;
 on öö...
 Oli suvi, leebe, rauge.
 Möödus suvi,
 öö leebe rauge
 on nüüd kaugel!

LY SAARNI, IVa algk. kl.

Torm.

Üle maa kihutab tormine tuul.
 Rebib oksid ja lehti puul.
 Keerutab liiva
 sinna ja siia.

Tuule tants muutub aina metsikumaks!
 Inimesed üha meeltheilikumaks!
 Tuul vaid naerab selle üle,
 võtab majade katusedki sülle.

Viimaks rahuneb tuul,
 siiski on tal kaval naeratus suul.
 Ta on rahul oma tööga,
 selle hirmsa tormiõoga.

Nüüd on alanud võimas torm,
 kõigil on lema ees suur hirm.
 Laevu ta paiskab,
 ise selle üle hõiskab.

Vajuvallt laevallt kostavad hüüded:
 „Veel ei lõpe meie püüded,
 kes suudab, see päästku end!“
 Kuid seda ei lase tuule metsik lend.

RITA SEPA, IV progümn. klass.

Üheksa päeva Poola gaididega laagris.

18. juulil „maandusime“ koos pakkide-pampudega Milōwka jaamas. Meid oli üheksa hinge. Vastas oli meil kolm gaidi, kelledest üks oli „Truchno“ e. juht. Mahutasime siis endid pakkidega läbisegi kahte vankrisse ja algas sõit Kamesznicasse, mis oli meie laagri asukohaks. Teel püüdsime endi vankris oleva poolakaga juttu sobitada. Selle saksa keele oskus oli aga sama kehv kui meie poola keele oskus. Suure surmaga saime teada, et laagri lähedal on jõgi, kus saab ujuda ning samuti võrkpalli plats. Hiljem selgus, et jões sulistamist ei saanud üldse ujumiseks nimetada, kuna seal oli vett ainult 50—60 cm. Veidi enne sihtkohta oli meil vastas kuuest gaidist koosnev eskort, kes hüüdsid meile oma tavalise kolmekordse „Czuway!“ ning võtsid siis istet vankri äärtel. Veidi aja pärast olimegi kohal; ronisime vankritest ja vaatlesime veidi lähemalt endi uut asukohta. Peatähtsus oli muidugi majal, kuhu pidime elama asuma. Harilikult kui juba räägitakse laagrist, siis kindlasti mõeldakse telke, meil aga asendas telkide aset koolimaja. See oli punastest telliskividest, suurte akendega ehitis. Koolimaja kõrval oli lipuvarras ning pühaku pilt. Teiselpool maja kõrval oli valgest marmorist rist, püstitatud kellegi seal kohal surmasaanu mälestuseks. Maja ees voolas pisike oja. See oleks lühike ülevaade ümbrusest, kus elasime üheksa päeva. Maja uksele oli tulnud meid vastu võtma salk tütarlapsi, kes juhatasid meid meile määratud asemete juurde. Üldse oli laagris umbes 20 tütarlast. Kraamisime oma voodirüüded välja ja korraldasime asemed valmis. Selle järele läksime endid oja äärde pesema, millele järgnes õhtusöök. Selleks pidime minema veidi eemal asuvasse söögituppa. Enne lauda istumist laulsid poolakad oma söögise laulu, siis ütles „Truchno“ „Smaczne-

go“, ning algas söömine. Esimeseks õhtusöögiks laagris saime ühte Poola nii sagedast toitu, praetud rasvaga kartuleid ning hapupiima. Pääle pikka teekonda olime kõik näljased ning seetõttu maitses toit üpris hästi. Pärast sööki oli lipu langetamine ning õhtune heinal. Enne magama heitmist hoiatati meid veel väikeste punaste loomakeste eest, kes hüppavad. Kuna neid väikesteid loomi oli seal väga palju, siis esimene eeste keelne sõna, mis poolakad õppisid, oli kirbud.

Teisel hommikul, kohe peale tõusmist ja riietumist oli võimlemine ning pesemine oja ääres. Jõe äärest tagasi tulnud, oli asemete korrastamine ning tubade kraamimine, millest võtsime osa ka meie. Siis järgnes väljas palve, mille järele läksime sööma. Peale sööki kogunesime lipuvarda ümber lipu heiskamiseks. Seda toimingut sooritasid 2 tütarlast, üks eestlane ning üks poolakas. Esimesena tõusis Poola puna-valge ning sellejärele Eesti sini-must-valge lipp. Järgnes „otprawa“. Selle all tuleb mõista raporti, päevakava ettelugemist ning lohakile jäetud asjade omanikele tagasiandmist:

Ennelõunati käisime mustikal, „ujumas“, ühel päeval käisime Baranja Gōra nimelisel mäel, õppisime Poola rahvatantse ja nii see aeg möödus. Pärast lõunat oli 2 tundi puhkust, millele järgnes kas pallimäng, ringmängud küla lastega, lõkketule jaoks puude toomine või midagi muud.

Õhtuti tegime lõkketuld. Seal siis lauldi rahvalaule ning tehti laagri nalju. Pühapäeval oli tule ümber kogu küla rahvas. Meie, eestlased, esinesime endi rahvatantsude ja rahvalauludega, mis kõik sooja poolehoiuga vastu võeti. Üldse olid poolakad kõikjal väga lahked ning suhtusid meisse hästi.

Viimased kolm päeva olime täiesti toa külge aheldatud. Põhjuseks oli kohutav vihmasadu. Isegi söök toodi meile kõõgi juurest koolimajja kätte. Sealsed elanikud ei olnud viieteistkümne aasta jooksul sellist vihma näinud. Väike oja meie ukse ees muutus otse kohutavaks jõeks, mis lõhkus sildu ning uuristas teid. Halbade teede tõttu jäime meiegi üheks päevaks kauem laagrisse. Lootsime viimse minutini, et ehk saame ikka õigel ajal ära sõita. Isegi lahkumisõhtu peeti meile ära. Teisel hommikul aga selgus, et lootused on siiski petlikud; teed olid viimse võimaluseni rikutud. Päeva läbi oli

süda muret täis, et järsku ei saa homme ka sõita. Õhtul peeti juba teine lahkumise õhtu, mis osutus õnneks siiski viimaseks, kuigi öeldakse, et alles kolm on igale asjale hea. Teisel hommikul pani igaüks oma seitse asja kokku, kuna ärasõit oli kindel. Jätsime poolakatega jumalaga, kusjuures nii neil kui ka meil olid pisarad silmis. Siis istusime vankritesse ja hakkasime sõitma. Lehvitasime veel kaua meist mahajääjaille, kelledega olime koos elanud üheksa toredat päeva ja kellest pidime nüüd lahkuma, kuna meie tee viis meid edasi Varssavi poole...

ILSE LEHISTE.

Rännakul.

Tunnen läbi kingatalla
maanteed liivast, kuuma.
Saadab tulisõrmist alla
päike laia lõõma.

Heidan avarama pilgu
mööda lagendikke:
eemal, sääl, kus kased salgus,
maantee tõuseb märke.

Üle vana talumaja
punab pihlakmarju.
Paistab läbi rehevaja
tühje kõlkararju.

Maanteel kaasa veeremas näen
päikse tulikuuli.
Uusi käike jalge ees näen,
tunnen risti tuuli.

HELBE, IV progümn. kl.

Suveöö muinasjutt.

Orus jõgi hõbejoana lookleb,
Tähistaevas võlvub üle maa —
Kaldaheinas tasa ritsik laulab,
Lillil vaikselt unes päindund pea.

Eemal, metsaveerul tõuseb udu
Nagu valge, jääne, tontlik pilv.
Lainetades loob ta nõiduskudu
Ja kui muinasjuttu upub terve ilm.

Orus jõgi hõbejoana lookleb,
Idas kahvatuna kumab koit —
Laine laine järel merre voolab,
Peagi saabub päeva kaunis võit.

Karikavõistlustelt.

Pühapäeval, 15. okt. läks meie võrkpalli naiskond esmakordselt tulle. Ja nagu saatuse kiusuks pidime kokku minema oma kõige ägedama ja ütleksin traditsioonilise rivaaliga Kommertskooliga. Võite isegi kujutella, et ega just mugav tunne ei ole, kui juba esimesel võistlusel on lootusi peksta saada. Siiski igauks lootis salakesi, et ehk ometi võidame.

Tuttav hõng lõi vastu, kui kella $\frac{1}{2}$ ajal Kaitseliidu võimla uksest sisse astusin ja piletistjate sabast läbi trügisin. Jah, rahvast näis rohkesti olevat ja võistlus töötas pinev tulla — Lender-Komme heitlus, küllap see juba tõmbab, olgugi et tagajärg on ette teada. Tegin enese võimalikult väikeseks ja pugegin ruttu riietusruumi. Ma olen nimelt rahuarastaja inimene ja oma tagasihoidlikkuse tõttu ei armasta, et mind vahitakse. Riietusruumis oli esimene, keda nägin, vastasnaiskonna suruja, kes võimalikult valjul häälel seletas, kuidas ta terve päeva kolinud ja nüüd päris „laip“ olevat. „Tore!“ rõõmutsesin, „mis laipadega viga mängida!“ (Nagu

hiljem selgus, oli see laip platsil kohutavalt energiline ja jõuline). Rõivastusime tuttavatesse lilladesse dressidesse. Täpselt kell 17.58 tegi meie kapten ettepaneku platsile ilmuda. Need on mulle alati kõige pahemad silmapilgud: süda hakkab nii veidralt tuksuma ja põlved jäävad nagu nõrgaks. Kapten sammus kõige ees platsile, mina sörkisin muidugi saba. Saal oli pealtvaatajaid tulvil täis, kes muide Eestis antud sõnavabadust lahkelt ära kasutavad ja sulle igasuguseid märkusi, olgu siis häid või halbu, lasevad kaela sada. Mulle tehti läinud aastal kord märkus, et ma olevat kole tigeda näoga. Sellepärast püüan nüüd alati kramplikult naeratada, kui publiku arvustava silma alla ilmun. Kuidas see naeratus suure hirmuga välja tuli, seda ma ei tea, samuti ei tea ma, kas meie platsile ilmudes aplodeeriti poolehoiutundest meile või ainult seepärast, et viimaks ometi algab. Iimus ka platsile meie põline võistleja, kellele me, niikaua kui mina võistelnud olen, põliselt kaotanud oleme.

Esimene vile, ere ja närvidesse lõikav. Mulle tundus, et mu suure vaevaga laineiks vajutatud elektrilokid püsti ajasid. Vaikus enne tormi. Komme valis poole, meie saime palli. Mis nüüd edasi juhtus, on minul kui võistlejal üpris raske kirjeldada, sest mul oli muudki teha, kui oma „suuri ja sügavaid“ elamusi jälgida. Minu elamuste kohaselt tuleks siin küll futuristlik stiil appi võtta. See kõlaks umbes järgmiselt: pall, servid, söödud, tõsted, surumised, vastase prillid, valged dressid, võrgu ruudud, vahekohtuniku käed, pärani suud... Korraks leidsin enese võrgu eest, siis piiri tagant ja äkki teatas vahekohtuniku kõle vile, et olin võrgus rippunud... Ja siis saime punkti. Vaadake, mina ei ole küll musikaalne inimene ja laulda ma ei oska, aga isegi minu vähetundelikku kõrva haavasid need hääled, mis nüüd pealtvaatajate kõridest kostsid. Igatahes sfääride igavese muusikaga neid võrrelda ei saa. Sellest see vist tulebki, et jään järjest vähem musikaalseks. Jälle endine virr-varr, punkt ja too tuttav muusika. Seekord olid need küll ahas-tushüüded meile sümpatiseerijate suust, sest punkt oli vastase. Esimene game lõppes 15:9 Komme eduks. Poolte vahetusel nägin treeneri välkuvaid silmi ja arvasin lugevat ta huulilt sõnu: „Järgmise game peate võitma!“ Tegin talle lootusetu grimassi ja pomisesin omaette midagi sellest, et katsugu korraks ise meie nahas olla.

Teine game: Meis oli ärrganud ürgne eestlase jonn. Häbi oli ka nii suurelt kaotada ja seepärast otsustasime, et selle game võidame, olgu siis järgmisega lugu kuidas on. Alustasime meeleheitlikku vastupanu ja ennäe imet, see vastupanu muutus ägedaks pealetungiks. Vastane oli hämmastanud. Seda enam tuld võtsime aga meie, Lenderi naiskond. Muidu nii aristokraatselt ja peenelt, ilma ühtegi ülearust liigutust tegemata mängiv naiskond sattus hasarti! Tundsin isegi, kuidas see „jumalik säde“ minus lõkkele löi ja selle tagajärjel enne õrnroosa nägu nüüd lillakates ületooni-

des õhetama hakkas. Mängisin vist küll hirmsa temperamendiga, mis minu kui tüüpilise põhjamaalase juures üpris haruldane nähtus on. Jooksin, nagu oleks see võidujooks elu ja surma peale (hiljem ilmes muidugi, et see rabelemine üpris asjatu ja teisi hirmsasti segav olevat olnud). Komme võttis time-oudi, et meie hoogu taltsutada — seda särtsukamalt löime. Ja siis juhtus minuga niisugune asi, et hüppasin võrgu ees õhku, aga selle asemel, et uuesti vanale kohale tagasi kukkuda, maandusin hirmsa kolinaga ühe pealtvaataja süles. No seda oli mulle veel vaja! Mul ei olnud aega vabandadagi tole vaese õnnetu ees, kelle hästi lõhnas süles enese leidsin ja kes valu pärast oigas. Andku ta mulle andeks, sest ma tõesti ei olnud tol hetkel vastutav oma tegude eest! Mul oli küll hirmus piinlik, kui enese uuesti püsti ajasin, aga saalist ära joostaka ei saanud. Vaatasin kõrvale — treeneri nägu säras, sest olime ees 13:5. Veel kaks punkti! Publik oli arust ära. Ja siis viimaks kõlas lõppvile. See oli olnud äge mäng. (Nagu hiljem õpilaste lemmikajalehest lugesin, olevat teine game võrdlemisi kõrge tasemega olnud). See meie õnnelik game lõppes tulemusega 15:5.

Uhkus tõuseb enne langemist. Algas kolmas ja seega otsustav game. Olime enesele liiga kindlad ja nüüd tegime vea, mis saigi meile saatuslikuks. Hakkasime vastast alahindama. Seejuures muidugi unustasime ühe meile nii kurva tööga, et Kommerts-kool võib enese haruldaselt kokku võtta, kui võit kaalul on. Ja kui me siis hakkasime aru saama, et nii võib lugu halvasti lõppeda, oli juba hilja. Nüüd oli vastane hasardis. Meie pool oli „liimist lahti“ ja millegi pärast ka „verest väljas“. Komme pommitas meid küll bumerangidega, küll surumistega, nii et pealtvaatajategi meist hale hakkas. Mulle juhtus niisugune hea koht, et ühtegi „pommi“ pähe ei sadanud, ja nii ma võisin külma rahuga oma naiskonna heitlust pealt vaadata, teha ma nagunii midagi ei saanud. Mu pruunisilmaline tõstja

vaatas mulle haleda näoga otsa ja mina ohkasin veel haledamalt. Kuldse karika kaunis sära läks ikka tuhmimaks, kuni viimaks hoopiski silme eest kadus. Ja kui ma siis servi võrku ka veel lõin, läks silme ees hoopiski kirjuks ja ootasin, et nüüd ma küll minestan ja langen müriinal põrandale. Aga kahjuks ma ei kukkunud ümber ja selle aja sees, kui ma minestushoogu ootasin, kukkus vastase saadetud pall just minu ette maha. See oli vii-

mane punkt vastasel. Lõppvile. Komme oli meid järjekordselt võitnud.

Istusin lõõdult riietusruumis ja närvide rahustuseks hakkasin pöörama ladinakeelset sõna vinco, vincis, vincit... Kui ma juhulikult mõnele Komme mängija võidurõõmsale näole otsa vaatasin, tuli tahtmatult mõte, mis kõlas otse ähvardusena: „Eks näe esivõistlusel!“ Ja nii imelikult kihvatas südames.

Xy.

HELMI ROO, V-a progümn. kl.

Anna Haava austamisaktus.

14. oktoobril peeti üle riigi kõikides koolides aktusi Anna Haava 75 a. sünnipäeva tähistamiseks. Ka meie kogunime viienda tunni ajal koolisaali eesti tuntuima naisluuletaja austamisaktusele.

Aktuse avas II gümn. klassi õpilane Aino Vorteil, kes andis põhjaliku ülevaate luuletaja eluloost ja loomingust. See ülevaade oli nii pikk ja üksikasjalik, et igaüks, kes seni palju ei teadnud Anna Haavast, sai nüüd selge ülevaate meie auväärsesse ikka jõudnud naispoeedi elust ja tööst.

Järgmisena Ophelia Rosenberg kandis ette Anna Haava sõnadele loodud laulu „Kui sa tuled, too mull' lilli“. Näis, et laulja pisut närveeris, mistõttu ta hääle kõrgematel kohtadel värises ja laul ei tulnud välja just mitte kõige paremini.

Kolmandaks kuulsime katkendi jutustusest „Koolis“. See oli lihtne koolielu käsitlev jutustus, mida me jälgisime hu-

viga. Edasi deklameeris Linda Ibrus kaks Anna Haava luuletust. Deklameerija algas hästi, ka keskmine osa oli hea, kuid luuletuse lõpupoole hakkas ta ruttama, mistõttu sõnad kaugemalseisjaile jäid arusaamatuks.

Järgmiseks laulis II gümn. klassi õpilastest koosnev tertsett laulud „Linnuke“ ja „Ööbilku surm“, mille sõnad on loonud Anna Haava. Viimase palana Hilja Viire deklameeris Anna Haava mõjurikka luuletuse „Meie“, mis aga kahjuks ei suutnud mõjule pääseda. Kas oli see deklameerija või kuulajaskonna süü, seda ei või päris kindlasti ütelda. Minu arvates aktuse lõpp ei olnud kõige õnnestunud. Deklamatsioon lõppenud, pöörasid kõik korruga ümber ja lahkusid kaunis kärarikalt saalist. Võib-olla oleks parem olnud, kui oleksime enne lahkumist laulnud hümnid või mõne muu ühislaulu.

Arvustus.

Kirjandusringi avaõhtu peeti 18. okt. kell 5 kooli ruumes. Sissejuhatavad sõnad ütles ringi esinaine Niina Lipp, kelle sõnadest kahjuks suurem osa läks kaduma, kuna paljud õhtust osavõtjad suvatsesid õhtule ilmuda traditsioonilise hilinemisega. Uus juhatus tahab nähtavasti seda sisse juurdunud pahet kõrvaldada, sest õhtu algas punktipealse täpsusega. Ringi praegusest juhatausest võib üldse kaunis palju loota, sest kava oli koostatud mitmekesiselt ja ettekannetest ilmnas, et asjaosalised olid oma ülesannet tõsiselt võtnud. Pealtkuulajate arvu suhteliselt läinud aastaste kirjandusõhtute osavõtjate arvuga ei või nimetada väikeseks, kuid õhtu kõrge tase oleks väärinud kindlasti palju rohkem osavõtjaid.

Õhtu omaloominguline osa oli napivõitu, kuid selle eest ette kantud palad olid sisult tihedad ja omasid küllalt kõrget kunstilist taset. Vilma Loo luges ette oma proosapala „Tobi — minu parim sõber“, milles karrikeeriti õpilaste seas nii laialt levinud „sõbrannasid“, kes pole tegelikult võimeliseks sügavamaks sõpruseks, kelle seltsimehlikkuskki võib olla teistele koormav. Ettekanne toimus vastavalt etteloeu sisule hoogsalt ja särtsukalt, luues tiheda kontakti kuulajaskonna ja autori vahel. Teisena omaloomingu osas esines Ilse Lehiste, kelle häid luuletusi me juba eelmistest aastatest tunneme. Lehiste luuletustele andis väga palju juure hea ettekanne ja autori sobiv hääl.

Luule alalt kanti ette Merilaasi, Kangro ja Alveri luuletusi. Millegi pärast oli see võrdlemisi raske ülesanne noorematele klassidele jäetud ja võibolla seepärast ei pääsenud nii mõnigi luuletus küllalt hästi mõjule. Nii oleks Lydia Ojastele, kellel on väga hea häälematerjal, tulnud anda mõni tõsisema sisuga proosapala, aga mitte Kangro selliseid luuletusi nagu „Haldjapoisu“ ja „Seenevana“. Ojaste hääl polnud kohane tema loetud paladele. Kahvatuks jäi ka Livia Kirchi, kes näis ise küll Merilaasi luuletustest täiesti aru saavat, „sisse elavat“, kuid edasi anda ta seda kahjuks ei suutnud. Ka ei oleks ta pidanud valima pikemat luuletust „Kaaren“, millest mingisugust terviklikku muljet ei saanud. „Kaaren“ oli Kirchi jaoks liiga pikk ja selle ettekandmine oleks tulnud usaldada enam vilunud jõule. Luuletuste keskpärast ettekannet tuleb siin osalt panna Kirchi esmakordse esinemise ja väikese när-

veerimise arvele. Sellevastu üllatas aga Aino Saar, kes luges B. Alveri luuletused „Teisik“ ja „Kaks saarlast“ väga ilmekalt. Luuletustest oli aru saadud ja lugejal oli võimeid ka selle edasiandmiseks. Jääme lootma, et Saart peagi jälle saame kuulda.

Proosa alalt oli võetud kavassee eesti kirjanike Tuglase, Gailiti ja Hinti loomingut ja hõimukirjandusest Aho ja Kivi teoseid. Õhtu esimese palana kuulsime Ilse Lehistelt katkendi Tuglase novellist „Jumala saar“. Ettekandja elas täiesti kaasa loetavale, juhtides pealtvaatajad Tuglase müstilisse mõttemaailma. Müstilist meeleolu aitas tõsta hämar valgus ja lugeja vastav häälekõla. Ettekanne oli üks õnnestunumaid. Sisult hoopis erinevana kuulsime Gailiti „Viimase romantiku“, mis Ophelia Rosenbergi ettekandes kujunes tõesti nauditavaks. Oli näha, et Rosenberg oli põhjalikult loetava sisuse tunginud ja suutis suurepärase hääle modulaatiooniga kuulajaid kaasa tõmmata. Paiguti esinev teatraalsus ja veidi liig kiire ettekanne ei mõjunud segavatenä. Soome kirjaniku A. Kivi „Seitsmest vennast“ luges meile katkendi ette Hilja Viires. Ettekanne meeldis kuulajatele võibolla rohkem kui mõni teine loetud proosapaladest ja seda just huumori tõttu. Peab tunnustama, et Viirese os suurepärase hääle ja väga hea ettekandmise oskus. Siiski Viirese temperament ei vastanud „Seistmele vennale“ ja kohati muutus ettekanne niivõrd kiireks, et raske oli seda jälgida. Vaevalt küll need pikaloomulised soome poisid nii kiiresti rääkisid ja nii temperamentsed olid. Lugeja ei kohandanud oma ettekande viisi „Seistme vennaga“, vaid „Seiste venna“ oma ettekande viisiga. Kõigile vaatamata oli ettekanne nautitav tänu Viirese oskusele pealtkuulajaid etteloeud palaga kontakti viia.

Hea mulje jättis Lilia Reier, kelle loetud „Tuli Jeesus...“ loetust head arusaamist näitas. Ainult lõpuosa läks veidi toonist välja. Viimane proosapala J. Aho „Õnnela“, mis pole küllalt tänuelik laast ettekandmiseks jäi Evi Vestersteni loetult veidi kahvatuks. „Õnnelas“ esinevate meeleolude sisendamine pealtkuulajaisse on ka võrdlemisi raske ja nõuab meloodilisemat ja varjundirikkamat häält.

Üle hulga aja võisime jälle kuulda melodeklamatsiooni, seekord Aino Angerja ettekan-

des. Klaveril saatis Elsa Laas. Veidi ähmasiks ja meeleolutuks jäi E. Enno „Võiks otsast alata“, puudusid vastavad hääle tõusud ja langused. Angerja häääl kas ei ole küllalt sobiva kõlavusega või tuleb ettekande vähene ilmekus panna esinemispalaviku arvele.

Kavasse oli võetud ka muusikaline osa, mis pakkus meeldivat vaheldust. Valeria Ratus, kes meile juba on tuntud hea klaverdajana, näitas veelkord oma head tehnikat, esitades Strauss-Goldsteini „Tuhat ja üks öö“. Riita Sibul kandis ette Chopini Impromptui“. Tundub, et ta oli valinud veidi ülejõu käiva muusikapala, mistõttu ettekande ei olnud päris puhas, osaliselt parandas seda küllaldane bravuursus

ettekandes. Muusikalisest osast kõige meeleolukam ja parema mulje jättev oli Karmen Avaldi esitatud Borodin'i „Klooster“, mis suutis luua täielise kloostri õhkkonna. Toivo Kuula „Sügislaul“ Ophelia Rosenbergi ettekandel väärrib tunnustamist. Siiski oleks laul rohkem mõjule pääsnud, kui poleks olnud takistavat närvitsemist.

Lõppsõna ütles ringi juhatuse liige Hilja Viires, kes tänas osavõtjaid ja tegelasi ning rääkis lühidalt kirjandusringi kavatsetavate kirjandusõhtute sisust. Avaõhtut võib pidada õnnestunuks, mis annab lootust, et järgmised omavahelised õhtud kujunevad sama huvipakkuvaks ja heatasemeliseks.

TEATEID.

1) 30. VIII ja 1. IX T.K.S.Ü. korraldatud ujumisvõistlustel saavutas II gümna. klassi õpilane Evi Tamjärv A/kl. 100 m rinnuli ujumises ainukese võistlejana I koha. I gümna. klassi õpilane Karin Parmet tuli B/kl. 50 m selili ujumises II kohale. III progümna. õpilane Maret Reeder tuli C/kl. 50 m vabalt ujumises II kohale.

2) 5. IX oli spordiringi avakoosolek. Mõõdunud tegevusaastast esitas ülevaate Asta Liik. Järgnes juhatuse valimine, mis kujunes peale ametite jaotust järgmiseks: Asta Liik (esinaine), Helga Raag (abiesinaine), Gerda Lukk (sekretär), Ilme Kree (laekur), Eva Rütman (ametita liige).

3) 8. IX sai viimane gümnaasiumi klass oma lõpumärgid, millised „pühitseti“ sama päeva õhtul tujuküllase omavahelise koosviibimisega.

4) 9. IX oli meie kooli 33. aastapäev, mille tõttu õppetöö seisis.

5) Setpembri keskel peetud TKSÜ tennisvõistlusel saavutas meie kool rea kohti: B/kl. segapaarismängus tuli Gerda Lukk koos O. Alasega meistriks. B/kl. üksikmängus saavutas Gerda Lukk teise koha. C/kl. tuli üksikmän-

gus esikohale Ilme Kree. C/kl. segapaarismängus saavutas Ilme Kree koos Ü. Vendeliniga esikoha; teisele kohale tulid Elisabeth Lukk ja G. Lukk. C/kl. paarismängus tulid meistriks Ilme Kree ja Silvia Veerus; teisele kohale tulid Maret ja Elisabeth Lukk. C/kl. üksikmängus tuli Valborg Freiman teisele kohale.

6) 16. IX oli Kirjandusringi üldkoosolek. Endise juhatuse nimel võttis sõna Vilma Loo, andes ülevaate kirjandusringi möödunud aastast tegevusest ja soovides edu eelseisvaks tegevusaastaks. Koosolek oli kokku kutsutud uue juhatuse valimiseks. Endise juhatuse kandidaadidena valiti uude juhatusse: Niina Lipp (esinaine), Maimu Simmul, Hilja Viires, Ilse Lehiste ja Silvia Veerus. Uus juhatuse lubas energiliselt tööle hakata.

7) 17. IX peetud traditsioonilistel Tallinna koolide vahelistel teatejooksude võistlustel saavutas meie kool 20×60 m teatejooksus gümnaasiumidele II koha ja sellele vastava diplomi.

8) 25. IX said progümnaasiumi viimased klassid oma lõpumärgid.

9) 25. IX korraldas 5/a progümnaasiumi klass oma lõpumärkide pühitsemiseks teeõhtu pr. Siim'i ja pr. Utsali osavõtul. Õhtu möödus väga lõbusalt. Huvitavat vaheldust pakkusid klaveri-, tantsu- ja laulusoolod. Õhtu lõppes omavahelise tantsuga.

10) 7. X korraldas 5/b progümnaasiumi klass oma lõpumärkide pühitsemiseks teeõhtu koos pr. Stammiga. Esitati klaveripalu, tantsiti, lauldi ja mängiti seltskondlikke mänge. Kõigil oli lõbus olla.

11) 14. X oli Anna Haava 75. sünnipäeva puhul aktus.

12) 18. X oli Kirjandusringi avaõhtu.

13) TKSÜ võrkpalli karikavõistluste sarjas langes meie gümn. naiskond välja, kaotades Kommertskoolile 1:2 (9:15; 15:5; 5:15).

14) 22. X toimus koolis eelmiste aastate eeskujul Hõimupäeva aktus. Aktusekõne pidas V progüm. klassi õpilane Aino Saar, rõhutas eriti noorte tähtsust hõimutöös. Ühislauluna lauldi „Karjala laul“. Järgnes soome keelne deklamatsioon ja hõimude soomlaste ja ungarlaste laule, milliseid esitas rühm II gümn. klassi õpilasi. Aktus lõppes hümniga.

15) 22. X võitis meie gümn. võrkpalli naiskond sõprusmängus III gümn. naiskonna 2:1 (15:12; 5:15; 16:14).

Kirjandusvõistlus!

Kirjandusring kuulutab välja kirjandusvõistluse kahes osas:

- 1) Gümnaasiumile — novelli ja luule alal;
- 2) Keskkoolile — jutustuse ja luule alal.

Tingimused:

- 1) Tööd tuleb esitada hiljemalt 1. detsembriks — kirjutatud ühele poogna leheküljele.
- 2) Proosatööde pikkus ei ole kindlaks määratud.
- 3) Luuletuste alammäär on kaks luuletust.
- 4) Tööd tuleb esitada varjunime all.

5) Õige nimi ja klass peab olema ümbrikus, millele on kirjutatud varjunimi.

6) Ükski esitatud töödest ei tohi olla varem trükkis avaldatud.

Jury koosseis — pr. Lukats, hr. Must, Vilma Loo, Helga Raag, Niina Lipp, Hilja Viires, Ilse Lehiste ja Lilia Rejer.

Auhindadeks jagatakse kirjandust. Juryle jääb õigus jätta mõni auhind välja andmata.

Auhinnatud tööde avaldamise õigus jääb „Süतिकule“. Tagajärjed teatatakse pidulikult kirjandusringi jõuluõhtul.

Vastutav toimetaja: **pr. E. Lukats**. Peatoimetaja: **Vilma Loo**. Toimetuse liikmed: **Helga Raag, Ilse Lehiste, Evi Tamjärv, Lilia Reier, Mai Kuldner**.

Väljaandja **E. Lenderi Gümnaasiumi Kirjandusring**.

A/S. „Ühisetu“ trükk, Tallinnas, Pikk 42. 16. XI 1939.

